

چارسوق هنر

ایران شهر

امنیت کارمندان را از قلم نیندازیم!

پ. شادی یکی از معدود افرادی است که در مشهد به کار دکوراسیون و چیدمان محیط اداری مشغول است.

به بیان او این روزها بیشتر مشتریان شرکت‌های خصوصی یا محیط‌های تجاری هستند و مدیران ادارات بزرگ‌تر گویا هنوز سرشان را از روی میزشان بلند نکرده‌اند تا چشم‌شان به محیط اطرافشان بیفتد. شادی معتقد است که برای یک طراحی مناسب در یک فضای کاری باید چند نکته را مدنظر داشت؛ «در طراحی محیط‌های اداری، باید به کاربرد آن توجه ویژه‌ای نمود چرا که همین نکته کوچک می‌تواند باعث کاهش تردد، استفاده بهینه از فضاهای فراموش شده، بهره‌گیری مناسب از بایگانی و نگهداری اقلام و لوازم اداری شود. همچنین اگر در این بحث ارباب رجوع و حضور آن در اداره و سازمان نیز مدنظر باشد، پیامدهای بهتری را از چنین چیدمانی خواهیم داشت.»

وی ادامه می‌دهد: سبک‌هایی که در چیدمان محیط‌های اداری مدنظر هستند، به مقوله زیبایی نیز می‌پردازند. این در معماری سنتی ما نیز مدنظر بوده است. برای مثال هنگام استفاده از رنگ در طراحی محیط‌های اداری علاوه بر توجه به جنبه زیبایی‌سازی محیط باید به کاربرد آن نیز توجه کنیم. به‌عنوان نمونه رنگ در بیمارستان‌ها می‌تواند نقش هدایتی برای ارباب رجوع داشته باشد. همچنین رنگ‌ها فقط به سخت‌افزار معطوف نشده‌اند و می‌توانند رنگ لباس کارکنان بخش‌های مختلف را نیز در بر گیرند.

این دکوراتور حرف‌های جالبی نیز درباره نقش طراحی در امنیت اطلاعات در ادارات و سازمان‌ها دارد. او عنوان می‌کند: امنیت اطلاعات الکترونیکی و کاغذی، یکی از نکاتی است که در طراحی علمی محیط اداری مورد توجه قرار گرفته است. گاهی اوقات فایل‌های الکترونیکی از لحاظ امنیت سطح بالایی دارند، اما طراحی داخلی و نوع پار تیشن‌ها به گونه‌ای است که اطلاعات کاغذی در دسترس همه هستند.

او ادامه می‌دهد: گاهی ما با سقف‌های کاذبی روبرو می‌شویم که به خاطر آویزان شدن اشیای داخلی، پایداری خود را از دست داده‌اند یا با سازه‌های مسکویت شده‌ای برخورد می‌کنیم که اگرچه برای زیبایی چیدمان داخلی در محیط اداره استفاده می‌شوند، اما احتمال شکستن‌شان سلامت مراجعان و کارمندان را تهدید می‌کند. در طراحی و چیدمان محیط‌های اداری باید امنیت کارکنان مدنظر باشد و به همین منظور استفاده از اشیای زیبایی که خطر آفرین هستند، مجاز نیست.

وی در ادامه به «آرگونومی» به معنای کاربرد اطلاعات علمی در طراحی محیط نیز اشاره می‌کند و بیان می‌دارد: در کشورهای دیگر به آرگونومی توجه ویژه‌ای می‌شود، اما در کشور ما این گونه نیست. برای مثال استاندارد در مورد ارتفاع میزها ۷۵ سانتی‌متر است، اما این استاندارد به مرور زمان تغییر می‌کند. زیرا وقتی رایانه‌های قدیمی جای خود را به نوع ال سی دی می‌دهند، ابعاد و ارتفاع میز به عنوان جایگاه رایانه تفاوت خواهد کرد.

شادی یادآور می‌شود: در آرگونومی، راحتی کارمند بسیار مهم است، اما متأسفانه گاهی این مقوله فدای زیبایی می‌شود.

دکوراسیون اداری باید با وضعیت زندگی کارمندان تطابق داشته باشد!

«به چیدمان محیط اداری به عنوان جایی که بسیاری از انسان‌ها ساعات زیادی را در طی روز در آن می‌گذرانند باید توجه ویژه‌ای داشته باشد. چرا که تکرار، خمودگی و سختی محیط، تاثیر بسزایی بر روحیه کارمندان و در نتیجه بر بازده کاری آن‌ها می‌گذارد.»

این‌ها را غلامرضا تریز بی‌کارشناس ارشد روان‌شناسی اول کاری می‌گوید و صحبت‌اش را هم با انتقاد از تقسیم‌بندی نامناسب محیط‌های اداری در اقدامی با عنوان «پارتیشن‌بندی» که گویا بسیار هم مرسوم است، ادامه می‌دهد: «به تازگی بسیاری از شرکت‌ها و ادارات به دلیل کمبود فضای کافی، اقدام به پارتیشن‌بندی محیط کار کارمندان می‌کنند که این موضوع به دلیل محدود کردن روابط و تعاملات کارمندان با یکدیگر مورد قبول نیست؛ تجربه‌ای که کشور‌های غربی در اجرای آن با شکست روبرو شدند و ریشه‌شان را ادامه ندادند، اما ما هنوز به آن پایبندیم.»

او در ادامه می‌افزاید: دکوراسیون اداری باید از جهاتی مطابق با وضعیت زندگی کارمندان آن اداره نیز باشد و کارمند هم بتواند نگرش‌های خود را در انتخاب محیط کاری خود تا حدودی اعمال نماید.

تریز چند تایی هم پیشنهاد دارد؛ «پیشنهاد من این است که در دکوراسیون و طراحی محیط اداری از مولفه‌های طبیعی استفاده نماییم، زیرا سرشت آدمی طبیعت را دوست دارد. همچنین در طراحی باید به دیدگاه پست‌مدرن هم توجه داشت؛ زیرا این دیدگاه معتقد است هر کس سرود زندگی خودش را دارد و از روایت خاص خود بهره می‌گیرد و باید معماری داخلی خودش را انتخاب نماید چرا که این انتخاب ناشی از نیاز اوست.»

حال خوبی نداریم!

وحید عرفانیان، طراح و گرافیست دیگری است که همان اول صحبت‌مان می‌رود سراغ نگاه سهل‌انگارانه مسئولان به استفاده از هنرهای کاربردی نبود حتی یک تلاش ساده برای بهبود سیمای گرافیکی محیط‌های اداری.

او می‌گوید: هنرهای کاربردی که به‌طور کلی معماری، طراحی و گرافیک هستند، در غیر از قالب دانشگاهی‌شان و در محیط‌هایی که باید کاربرد عملی آن‌ها را در نظر بگیرید، اغلب با برخوردی سهل‌انگارانه روبرو می‌شوند و اگر مسئولان هوس استفاده از کارکردهای این حوزه را داشته باشند، غالباً سراغ متخصصان آن نمی‌روند.

به بیان او هنرهای کاربردی ریشه تاریخی دارند و در گذشته بیشتر مورد استفاده ایرانیان بوده‌اند و حالا به دلایلی کاربرد آن‌ها در محیط اطرافمان از قلم افتاده است؛ «نگاه سلیقه‌ساز از بین رفته و نگاه مدیریتی و اداری جای آن را گرفته است، به تبع تأمین کالاهایی که در طراحی محیط‌های خدماتی مورد استفاده قرار می‌گیرند، به عهده کارپردازان ادارات است و به دور از نگاه تخصصی انجام می‌شود.»

وی با اشاره به اینکه وقتی حرف از طراحی داخلی به میان می‌آید، باید در وهله اول به کاربری آن پروژه توجه داشت، تأکید می‌کند: به هنگام طراحی باید کاربرد و کارکرد دار و نوع خدمات و محیط را در نظر گرفت. تنها کارکنان یک اداره نیستند که باید به آن‌ها توجه کرد، بلکه باید ارباب رجوع را هم به این لیست اضافه کرد، زیرا طراحی محیط اداری به‌طور ناخودآگاه بر تعامل ارباب رجوع و کارمند تأثیر می‌گذارد.

عرفانیان با انتقاد از وضع موجود طراحی داخلی ادارات تصریح می‌کند: در حال حاضر وضعیت و فضای طراحی ادارات مناسب نیستند.

این گرافیست مشتت از پیشنهاد‌های متعدد برای سر و سامان دادن به چنین محیط‌هایی پُر است. او بیان می‌دارد: گاهی اوقات یک گلدان هم فضا را تغییر می‌دهد. در این زمینه رنگ‌ها نقش مهمی را بازی می‌کنند. متأسفانه اغلب افراد به واسطه نداشتن دانش کافی، توان انتخاب‌های مناسب را برای طراحی یک محیط ندارند و به تبع انتخاب‌های مبتنی بر سلیقه‌شان که در عمل ضعیف است. در این میان گاهی پای دو یا چند سلیقه مختلف و متفاوت هم به این مقوله باز می‌شود که بر نابسامانی اوضاع می‌افزاید.

او توضیح می‌دهد: در بسیاری از موارد، کارکنان یک مجموعه اداری تحت تأثیر هیجانات لحظه‌ای دکوراسیون و وسایلی را انتخاب می‌کنند که پس از یک دوره یک یا دو ساله، این اجزای کوچک در محیط جمع می‌شوند و چون با معیاری منسجم انتخاب نشده‌اند، هارمونی و هماهنگی لازم را از فضای کلی می‌گیرند و نوعی هرج و مرج بصری به‌وجود می‌آورند.

چیدمان محیط اداری عبارتی بیگانه برای کارمندان

ایمان جوکار

این پله‌های لعنتی نفس نمی‌گذارد برای آدم. انگار کسی حواسش به آن بدبخت‌هایی نبوده که قرار است هر چند وقت یکبار از این پله‌ها بالا و پایین بروند. نفس‌های بریده‌ام را می‌ریزم روی میز تا یک بند انگشت خاک گرفته منشی. سرش را بلند نمی‌کند سمت چپ‌ه‌گر گرفته‌ام، فقط انگشت‌اش را به نشانه اشاره می‌برد سمت مردی که پشت کوهی از پرونده‌ها گم شده، دهان باز نکرده مرد می‌گوید: «باید صبر کنی!» و می‌خواهم صبرم را با یک صندلی برای نشستن شریک شوم که نمی‌شود. از حتی یک نیمکت هم خبری نیست، نه توی اتاق نه توی راهرو.

از نعمت همین چند دقیقه‌ای که قرار است منتظر باشم، چشمم می‌افتد به گوشه و کنار اتاق. چند میز کهنه با صندلی‌های چوبی قدیمی که قد چند دقیقه می‌شود روی آن‌ها نشست و متعجبم که چطور کارمندان اینجا ۷-۸ ساعته ماندن روی آن‌ها را تاب می‌آورند. در گوشه دیگر اتاق انبوه فایل‌هایی قرار دارد که کم‌دوباری دیگر توان نگه داشتن‌شان را ندارد و حالا ولو شده‌اند روی میز کارمندان و آن‌ها هم به قدر گرداندن دست و قلم‌شان جا برایشان باقی مانده. از غباری که غیبت نظافتچی را گواه می‌دهد و پنجره‌هایی که قد یک مرد بالا رفته‌اند تا نوری برای اتاق باقی نماند هم که بگذریم، می‌رسیم به دیوار سفیدی که همه تزیین‌اش لکه‌های رنگی است که ریخته و البته ساعتی که ماه‌هاست خواب مانده است. ... کارم که راه می‌افتد از شسوق رهایی از آن اتاق و محیط مرده می‌خواهم قدم تند کنم اما همین که می‌چرخم توی راهرو، پخش زمین می‌شوم، در حالی که گلدان بزرگی که نمی‌دانم از کجا سبز شده، در بغل دارم...

ضرورتی که فراموش شده است!

طراحی داخلی ادارات و سازمان‌ها موضوعی است که کمتر بحث شده است اما همین موضوع به‌ظاهر کم‌اهمیت مدت‌هاست که آن‌سوی دنیا مورد توجه قرار گرفته است. مهم‌ترین و شاخص‌ترین دیدگاه‌هایی که در این حوزه مطرح شده مربوط می‌شود به نظر به‌های پست‌مدرنی که به همت آلن‌روسی، چارلز مور و مایکل گریوز از سال ۱۹۸۰ جان گرفت. در این سبک طراحی داخلی که خواستگاه مصرف عمدتاً فضاهای کاری بود، از رنگ‌های زرق و برق‌دار و آرایه‌های نامتجانس بهره برده می‌شد و به‌جای استفاده از مفاهیم فاضلابی، بیشتر جزئیات و نمادها و صرفاً زیبا و مقیاس‌های متنقض مدنظر بود.

پای طراحی داخلی به تحسیلات عالی نرسیده است!

به بیان این کارشناس اهمیت تناسب فضای محیط اداری با محیط اطراف هم کمتر از سایر موارد نیست که در این زمینه بانک ملت در شعبات خود موفق عمل کرده و سعی داشته تا اگر این محیط‌ها هم خوانی ندارند، تضاد هم نداشته باشند.

وی در ادامه گوشه‌چشمی هم به مشکلات موجود در طراحی‌های محیط اداری دارد و اظهار می‌دارد: متأسفانه مسأله دانشگاه‌هایمان رشته‌ای تحت عنوان طراحی داخلی در سطح کارشناسی ارشد نداریم و این باعث برخورد‌های غیر کارشناسانه با این موضوع می‌شود. بسیاری از مدیران ما چون اطمینان از ثبات مدیریت‌شان ندارند، برنامه‌های بلندمدت خود را برای دست کشیدن به سر و گوش محیط‌های اداری‌شان، در بازه زمانی کوتاه عملی می‌نمایند.

عابدی رشته کلامش را از بحث گرافیک‌های تزریقی پی می‌گیرد و می‌گوید: یکی از حرکت‌هایی که می‌توان برای طراحی داخلی محیط اداری انجام داد و هزینه‌اندکی دارد، استفاده از گرافیک تزریقی است. در این زمینه می‌توان به استفاده از تقویم پوستری اشاره نمود که در ادارات مایخی کم استفاده می‌شوند و اگر هم استفاده شوند، تقویم‌هایی کلی است که هیچ تنوعی در آنها به چشم نمی‌خورد. اگر هر موسسه‌ای یک آتلیه کوچک برای طراحی این نوع تقویم‌ها داشته باشد، تنوع جالبی به محیط کار راه پیدا می‌کند.

این طراح گرافیک که تأکید دارد یک محیط اداری بزرگ را می‌شود با تغییرات گرافیکی اندک قابل تحمل کرد، چندتایی نمونه هم از آستیش بیرون می‌کشد و عنوان می‌کند: به عنوان مثال استفاده از تردها و جدول‌هایی که در محیط داخلی ادارات کاربرد دارند، می‌تواند چندی از یک محیط اداری را متحول کند. نمونه‌اش را هم می‌شود در فرودگاه پاریس دید که استفاده از جداول و نوارهای رنگی در آن علاوه بر تأمین اهداف کاری و نظم‌بخشی محیط، آن می‌تواند الگوی خوبی برای سایر مراکز خدماتی بزرگ‌تر از این دست است.

علی‌عابدی از آن دست گرافیست‌هایی است که به‌طور تخصصی طراحی محیط‌های اداری را تجربه کرده است و به واسطه این تجربه هم سرراست پاسخ سوالات‌مان را می‌دهد: «طراحی محیط‌های اداری در حوزه گرافیک محیطی جای می‌گیرد. در این شکل از طراحی چند موضوع باید مورد توجه باشد. یعنی در ابتدا مخاطب را بشناسیم و با توجه به کارکرد مورد نظر محیط داخلی را طراحی نماییم.»

مورد دیگری که مدنظر اوست، هویت سازمانی و ارتباط با رنگ است: «توجه به مجموعه این نکات، یکی از راه‌های ساده و کم‌هزینه را پیش پای مدیران قرار می‌دهد؛ زیرا برخی اوقات در ادارات محدودیت‌های اقتصادی وجود دارد. در این زمینه می‌توان به شهر دوشنبه تاجیکستان اشاره کرد. این شهر اگرچه محروم است اما از رنگ به‌خوبی برای نمای بیرونی و حتی درونی ساختمان‌های دولتی و اداری آن استفاده شده است.»

او ادامه می‌دهد: در ادارات نیز می‌توان از رنگ به عنوان یک ابزار کارآمد در طراحی داخلی محیط استفاده نمود. استفاده از رنگ مناسب، بهتر از تغییرات معماری است، زیرا در تغییرات معماری باید کاربری آینده را نیز پیش‌بینی نماییم و چه‌بسا چندسال آینده کاربری یک اداره یا یک معماری تغییر کند و مشکلاتی را پدید آورد.

این عضو شورای گرافیک شهرداری مشهد با اشاره به اینکه حتماً لازم نیست فرآیند سخت‌افزاری پیچیده‌ای برای فعالیت‌های سازمانی برای طراحی داخلی محیط‌های اداری صورت گیرد، می‌افزاید: گاهی با طراحی لباس فرم مناسب برای کارمندان و پرسنل‌های مختلف می‌توان پای خلایق را به فضای خشک و رسمی ادارات باز کرد.

علی‌عابدی از روش‌هایی نیز به عنوان عملی برای ارتقای طراحی اداری نام می‌برد و تصریح می‌کند: با استفاده از روش‌هایی نیز کارهای بسیاری می‌توان انجام داد که در سال‌های اخیر شهرداری مشهد به این حوزه در محیط‌های داخلی خود توجه بیشتری داشته است.

انجمن هنرهای نمایشی مشهد

با حمایت مدیریت هنرهای شهری مشهد و ادار فرهنگ و ارشاد اسلامی مشهد

پروژه‌ای می‌کند

2nd Mashhad Theater Biennial

از ۲۷ تیر ماه ۱۳۸۹ به تعداد بیش از ۱۲۰ اجرا

از مجموعه آثار منتخب و متنوع گروه‌های نمایشی مشهد فردو تا آذر

آمفی تئاتر مجتمع فرهنگی و هنری امام رضا (ع) [پوسخان بزرگ ملت / تلفن ۰۵۲۳۸۱-۲]

آمفی تئاتر مجتمع فرهنگی و هنری شهید هاشمی نژاد [طلاب خیابان وحید / تلفن ۰۵۲۳۴۱۱۱-۲]

شعبه‌ها تعطیل می‌باشند

نشانی دبیرخانه دو سالانه

دفتر انجمن هنرهای نمایشی مشهد

پوسخان ملت / مجموعه فرهنگی و هنری امام رضا (ع) / تلفن ۰۵۲۳۴۱۱۱-۲

خانه هنرهای نمایشی

خوبسنگی / انجمن خیابان دفتر پیشین / تلفن ۰۵۲۳۴۱۱۱-۲

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

